

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ТРЕБИЊЕ
Градоначелник

ПЛАН
СИСТЕМАТСКЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ДЕЗИНСЕКЦИЈЕ И ДЕРАТИЗАЦИЈЕ
НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА ТРЕБИЊА ЗА 2025. ГОДИНУ

ТРЕБИЊЕ, април 2025. године

Бука Караџића бр.2, Требиње
тел:059/274-400, факс:059/260-742
www.trebinje.rs.ba , e-mail:grad@trebinje.rs.ba

На основу члана 16. став 1 и став 3 Закона о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник Републике Српске“, број 90/17, 42/20, 98/20 и 63/22), члана 39. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 36. Статута Града Требиња („Службени гласник Града Требиња“, број(2/13, 5/14, 6/15, 3/16 и 6/17), Скупштина Града Требиња на редовној сједници, одржаној дана 28.05.2025. године, д о н о с и:

**ПЛАН
СИСТЕМАТСКЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ДЕЗИНСЕКЦИЈЕ И ДЕРАТИЗАЦИЈЕ НА
ПОДРУЧЈУ ГРАДА ТРЕБИЊА ЗА 2025.ГОДИНУ**

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Годишњи план систематске превентивне дезинсекције и дератизације се проводи у складу са Програмом мјера за спречавање и сузбијање, елиминацију и ерадикацију заразних болести на подручју Града Требиња за 2025. годину и Програмом мјера превентивне дезинсекције и дератизације на подручју Града Требиња за 2025. годину.

Овим Планом уређује се провођење општих и превентивних мјера на подручју Града Требиња у циљу заштите становништва од заразних болести.

Превентивна дезинсекција

Дезинсекција подразумијева систематско и планирано сузбијање инсеката и осталих чланконожаца или њихових развојних облика који преносе узрочнике заразних болести, изазивају алергијске реакције или имају токсично дјеловање.

Дезинсекција се проводи примјеном физикалних, хемијских или биолошких метода и средстава која су еколошки најприхватљивија, на начин да се не доводи у опасност здравље људи и животиња. Најчешће штетни инсекти које треба сузбијати ако се појаве, а све ради заштите становништва су комарци-све врсте, смеђи и црни жохар, разне врсте муха и други инсекти који се повремено јављају и представљају потенцијални ризик за појаву болести или су само сметња становништву (буве, стјенице, мрави, стршљени и др.)

Циљ сузбијања комараца и њихових развојних облика јесте спречавање појаве и ширења заразних болести и смањења кожних проблема и алергијских промјена насталих убодом комарца и секундарних инфекција због оштећења коже.

Епидемиолошки значај: Инсекти су преносиоци многих заразних болести, као нпр. маларије, грознице западног Нила, ARBO вирусних инфекција, жуте грознице и др.

Програм сузбијања комараца се састоји од следећих мјера:

- Хигијенско-санитарне мјере
- Мониторинг комараца
- Уништавање комараца ларвицидним третманима

- Уништавање комараца адултицидним третманима са завршним сезонским третирањем.

Хигијенско-санитарне мјере

Циљ хигијенско-санитарних мјера је да се створе услови који ће умањити или потпуно онемогућити развој и размножавање инсеката на неком подручју. Оне су незаобилазне у борби против инсеката.

С обзиром да је за раст и развој комараца неопходна вода, хигијенско-санитарне мјере су усмјерене на отклањање и исушивање свих непотребних водених површина и депоа.

За провођење ових мјера неопходно је активно учешће становништва, па је потребно проводити континуирану едукацију становништва о мјерама превенције и сузбијања комараца.

Неке од тих мјера су:

- Изградња канализационе мреже и њено одржавање
- Одржавање и редовно пражњење септичких јама
- Отклањање чврстог отпада погодног за накупљање воде (старе гуме, конзерве и сл.)
- Дворишта, окућнице, као и околину привредних објеката одржавати чистим и уклањати све непотребне депое воде
- Одржавање и чишћење канала и других мјеста гдје постоје услови за задржавање воде након падавина
- Повећање проточности устајалих вода
- Мелиорација пољопривредног земљишта

Спровођење интегралног концепта сузбијања комараца

Извођач је у обавези да:

На вријеме обавијести надлежни орган општине и ЈЗУ Институт за јавно здравство (ИЗЈЗ) Републике Српске о припремним радњама за вршење систематске дезинсекције.

Дакле извођач на вријеме треба упознати надлежне установе са Оперативним Планом спровођења дезинсекције, тако да и грађани на вријеме буду обавијештени.

Легла за развој комараца претходно треба да буду позиционирана, односно мапирана, те на основу тога треба формирати базу података са сталним, привременим и потенцијалним леглима.

Затворена станишта комараца се надзиру током цијеле године у правилним временским интервалима, јер су у њима стабилни услови температуре и влажности који погодују развоју комараца (нису подложни метеоролошким промјенама), док се отворена станишта надзиру у периоду активности комараца (март-октобар).

Сузбијање комараца треба вршити по интегралном концепту, при чему рад заснивати превасходно на ларвицидном третману, а сузбијање одраслих форми свести на неходан оптимум.

Дезинсекцију вршити еколошки најприхватљивијим биоцидима.

Правовремено обавијестити становништво о свим активностима везаним за сузбијање комараца.

Овакав приступ са тежиштем на ларвицидном третману између осталог има за циљ очување животне средине.

Прије ларвицидног третмана неопходно је да овлашћени извођач изврши мапирање легала комараца.

На основу тога стручни тим извођача треба одабрати дозу и концентрацију инсектицида који ће се употребити.

Циљно подручје за ларвицидни третман су сва мјеста гдје се мониторингом утврди присуство ларви, а ако мониторинг није рађен онда су то обавезно све плавне површине и каналска мрежа.

Оптимално вријеме за провођење ларвицидног третмана је март-април.

У првој фази сузбијања одраслих комараца (адултицидни третман) овлашћени извођач ће извршити мониторинг, односно процјену бројности комараца на одређеним локацијама.

Циљно подручје за адултицидни третман су:

- Дворишта и окућнице
- Зелене површине (паркови, растиње)
- Шеталишта
- Спортски терени
- Отворени канали
- Плавна подручја

У једној сезони би требало провести 2 до 4 адултицидна третмана. Третмани се проводе у повољним хидрометеоролошким приликама (вјетар испод 4 км/час, температура ваздуха изнад 15°C), у сумрак и ране јутарње сате, јер је тада популација комараца најактивнија).

Након обављене систематске дезинсекције извођач треба доставити ИЗЈЗ Извјештај о извршеној дезинсекцији, а Институт доноси оцјену успјешности извршене мјере.

Превентивна дератизација

Дератизација је скуп различитих мјера које се предузимају с циљем смањења популације штетних глодара испод прага штетности, заустављања размножавања и потпуног уништења популације штетних глодара који су природни резервоари и преносиоци узрочника заразних болести.

Епидемиолошки значај: Осим што су глодари (мишеви) узрочници великих економских штета, који уништавају имовину и залихе хране они су и резеорвари и преносиоци читавог низа заразних болести човјека као што су: куга, вирусна хеморагијска грозница с бубрежним синдромом, лептоспироза, туларемија, токсоплазмоза, лишманијаза, салмонелоза и трихиленоза.

II – ДЕФИНИСАНОСТ ПОДРУЧЈА ПРЕВЕНТИВНЕ СИСТЕМАТСКЕ ДЕРАТИЗАЦИЈЕ

- паркови, гробља, површине које нису приведене урбанистичкој намјени, градска пијаца, јавни тоалет и друга јавна мјеста на којима постоји могућност задржавања и размножавања штетних глодара;
- канализациона мрежа за одвођење отпадних и оборинских вода;
- главна депонија смећа и остале депоније смећа и отпадних материја;
- објекти и средства јавног превоза;
- сви објекти и просторије које служе за производњу, прераду и промет животних намирница и предмета опште употребе (сви објекти предузећа, трговачких, угоститељских и занатских радњи, а нарочито оних које се баве производњом, складиштењем и прометом животних намирница);
- помоћни простори стамбених и стамбено-пословних зграда у свим облицима својине, укључујући подруме, таване, магацинске просторе и дворишта;
- уређене зелене и друге јавне површине у околини стамбених зграда;
- спортски и спортско-рекреациони објекти;
- предшколске, школске, вјерске установе;
- здравствене установе у свим облицима својине;
- објекти за пружање хигијенских услуга становништву (фризерски и фризерско-козметички салони);
- органи управе, јавна предузећа и установе, привредна друштва, организације и друга правна лица у свим облицима својине као и физичка лица која обављају предузетничку дјелатност;
- сви остали субјекти/објекти и друга мјеста на којима постоји могућност задржавања и размножавања штетних глодара.

Провођење и финансирање дератизације – приоритетне локације

Трошкови провођења и финансирања:

1. Зграде Градске управе
2. Основна школа "Јован Јовановић Змај"
3. Основна школа "Свети Василије Острошки"
4. Основна школа "Вук Караџић"
5. Центар средњих школа
6. Гимназија "Јован Дучић"
7. Објекти ЈУ "Наша радост"
8. У „Дом ученика „ Требиње
9. Депонија смећа
10. Шахтови, канализација - трошкове сноси Град Требиње;

- објекти здравствених установа, објекти предузећа, самосталних трговинских, угоститељских, занатских и услужних радњи, а нарочито оних који се баве производњом, складиштењем и прометом хране; објекти и средства јавног саобраћаја; стамбени објекти (зграде) и индивидуална домаћинства - трошкове сноси државна и

приватна предузећа која њима управљају, као и самостални предузетници и физичка лица.

III – ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОДИ ИЗВОЂЕЊА ДЕРАТИЗАЦИЈЕ

Дератизација на подручју Града Требиња одвијаће се у двије оперативне фазе рада: прољећној и јесењој, што је усклађено са биолошким циклусом и миграционим особинама глодара, и што гарантује најбоље ефекте уништавања истих.

Временски термини одређених фаза рада у Плану дератизације су одређени, а извођачи су обавезни да их поштују.

А. ПРВА (ПРОЉЕТНА) ФАЗА дератизације је проводиће се у временском интервалу:

- од 01.04. до 30.05. текуће године

В. ДРУГА (ЈЕСЕЊА) ФАЗА дератизације проводиће се у временском интервалу:

- од 01.10. до 30.11. текуће године

Интервентна дератизација је трећа фаза извођења дератизације, а она ће се спроводити по уоченој инфестацији штетних глодара. Интервентна дератизација мора се спровести у објектима и просторима када се уочи повећан број глодара, као и у свим случајевима када се појави несугурна или погоршана епидемиолошка ситуација заразних болести које преносе глодари. Интервентна дератизација временски се изводи током цијеле календарске године, између двије фазе, а све до почетка прве односно прољећне оперативне фазе дератизације на подручју локалне заједнице у наредној години. Континуитет дератизације се постиже обрадом мјеста која служе као стална легла и станишта глодара успостављањем тзв. "сталних хранилишта" која се одржавају током цијеле године.

IV - ВРСТЕ СРЕДСТАВА И ПРЕПАРАТА, ЊИХОВЕ КОЛИЧИНЕ И НАЧИН ПРИМЈЕНЕ

Дератизација се изводи хемијским средствима и препаратима чија је употреба дозвољена у Републици Српској и која уз токсиколошку оцјену имају и доказ о утврђеној ефикасности, према прописима који регулишу ову област, а писмени доказ подносе извођачи дератизације (Закон о биоцидима Службени гласник Републике Српске бр.37/09 и припадајући подзаконски акти).

Примјена активних састојака у мамцима који ће се користити у дератизацији мора одговарати Листи отрова који се могу стављати у промет у Републици Српској, а која је утврђена Рјешењем о утврђивању листе отрова који се могу стављати у промет у Републици Српској. Провјеру ефикасности средстава врши овлаштена установа. Препоруку за провјеру ефикасности средстава може дати здравствена инспекција или Институт за јавно здравство (ИЗЈЗ) Републике Српске.

V - ОБАВЕЗЕ ИЗВОЂАЧА ДЕРАТИЗАЦИЈЕ

Извођач дератизације мора имати одобрење Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, а које укључује употребу одређених отрова према законским

прописима, затим услове у погледу просторија, стручне спреме запослених, техничке опремљености и других услова којима морају удовољити здравствене установе, привредна друштва односно обртници који обављају послове дезинфекције, дезинсекције и дератизације (Правилник о условима и поступку за утврђивање испуњености услова за обављање ДДД ради спречавања и сузбијања заразних болести, Службени Гласник Републике Српске бр.118/18).

Извођач је дужан да приликом извођења дератизације предузима све потребне мјере предострожности за заштиту здравља грађана и радника који изводе дератизацију, као и мјере за заштиту домаћих животиња, корисних инсеката, животне и радне средине.

VI - НАЧИН ОБАВЈЕШТАВАЊА ГРАЂАНА, ПРАВНИХ И ФИЗИЧКИХ ЛИЦА О ИЗВОЂЕЊУ ДЕРАТИЗАЦИЈЕ

Извођач је дужан да прије почетка извођења дератизације обавијести грађане и друга правна и физичка лица о почетку и начину извођења дератизације, дајући и потребна упутства за заштиту од евентуалних штетних посљедица. Упутства за заштиту треба да садрже:

- а) опште мјере предострожности и сигурности;
- б) посебне мјере за заштиту грађана и имовине;
- в) опште мјере за заштиту домаћих животиња;
- г) мјере које се односе на обавезе правних и физичких лица за припремање простора у којима се изводи дератизација (уклањање смећа и других отпадака, обезбјеђење приступачности простору, давање потребних обавјештења стручним лицима извођача и др.).

Обавјештења и упутства дају се на пригодан начин путем оглашавања у средствима јавног информисања и то прије и у току извођења дератизације.

VII – ОБАВЕЗЕ ПРАВНИХ И ФИЗИЧКИХ ЛИЦА

Сва правна и физичка лица у чијим се објектима изводи дератизација, дужна су да стручним радницима извођача омогуће приступ и дају им потребна обавјештења.

Такође, дужни су спроводити одређене мјере и извршавати радње које им налажу стручни радници у циљу осигурања успјешног извођења дератизације и заштите људи и домаћих животиња.

VIII – НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ДЕРАТИЗАЦИЈЕ (врсте надзора и извршиоци)

Стручни надзор над извођењем дератизације јавних површина и јавних добара врши ИЗЈЗ, а управни надзор над спровођењем, те надзор над организацијом и извођењем дератизације врши здравствена инспекција.

Здравствена инспекција по свом налазу или налазу ИЗЈЗ може забранити или обуставити извођење дератизације због сљедећих разлога:

- а) када се утврди да извођач дератизације користи препарате чија ефикасност није провјерена и употреба дозвољена,

б) када се утврди да нису испуњени услови прописани у Плану и Наредби.

в) када се утврди да радници који врше дератизацију немају прописане услове за вршење дератизације.

О свим налазима здравствене инспекције обавјештава се Комисија за надзор (формира је ЈЛС) и ИЗЈЗ. У случају некавалитетног или непотпуног извршења дератизације, здравствена инспекција ће предложити комисији да се поступак дератизације понови о трошку извођача или предложити раскид уговора на штету извођача дератизације.

IX - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овај План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Града Требиња“.

Број:

Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК

Здравко Бутулија

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

У складу са чланом 16. Закона о заштити становништва од заразних болести, Скупштина Града Требиња, дужна је да изradi у 2025. години за своје подручје:

- Годишњи програм мјера за спречавање и сузбијање, елиминацију и ерадикацију заразних болести;
- Годишњи програм мјера систематске превентивне дезинсекције и дератизације.
- Годишњи план систематске дезинсекције и дератизације

Јединица локалне самоуправе организује спровођење систематске превентивне дезинсекције и дератизације за своје подручје, врши избор извођача и финансира трошкове систематске превентивне дезинсекције и дератизације на јавним мјестима.

Предвиђено је да се у текућој години изврши дератизација на подручју Града Требиња у двије оперативне фазе рада: прољећној и јесењој, што је усклађено са биолошким циклусом и миграционим особинама глодара, и што гарантује најбоље ефекте уништавања истих.

ОБРАЂИВАЧ:

Одјељење за туризам, заштиту животне средине и предузетништво

ПРЕДЛАГАЧ:

Градоначелник

